

การสร้างคน ด้วยการสร้างครูในฟินแลนด์ (สร้างคุณภาพการศึกษา)

สัมพันธ์ นวลปิ่น

การศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศฟินแลนด์จึงได้กำหนดทิศทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งการเมืองเปลี่ยนได้แต่ทิศทางการศึกษาที่วางไว้ต้องไม่เปลี่ยน... เป็นการระบุงจาก ฯพณฯ กิรีสติเวสฟาเลน เอกอัครราชทูตฟินแลนด์ประจำประเทศไทยเกี่ยวกับการศึกษาในฟินแลนด์

ทั้งนี้ประเทศฟินแลนด์เป็นประเทศไม่ใหญ่มีประชากรไม่มากแต่ได้รับการจัดอันดับ ทางการศึกษาให้อยู่ในอันดับต้นๆ ของโลกอย่างต่อเนื่อง อาทิได้อันดับที่ ๓ จาก ๔๔ ประเทศทั่วโลก...นักเรียนฟินแลนด์ ทำคะแนนในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านได้สูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก ซึ่งการนี้เท่ากับการศึกษาฟินแลนด์มีดีกรีระดับโลก นี่ก็เป็นที่สนใจของนักการศึกษา...ระบบการศึกษาไม่ได้เน้นแต่เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้แต่ยังเน้นการสร้างทักษะ เช่นการทำงานร่วมกับทักษะการสื่อสาร การแสดงออก การให้ความรู้เพื่อการแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งเป็นนโยบายที่มีกฎรเน้นย้ำและให้ความสำคัญมาก ปรัชญาการศึกษาฟินแลนด์นั้น ไม่ได้ต้องการความรู้เยอะๆ อย่างเดียวต้องมีทักษะที่จะใช้ความรู้ด้วย ซึ่งกว่าจะมาถึงจุดนี้ได้ ก็ต้องใช้เวลาในการปฏิรูปการศึกษาเป็นระยะเวลาานาน แต่เมื่อผลลัพธ์ออกมาก็นับว่าคุ้มค่าที่ทำได้ ดูได้จากอันดับโลกทางด้านการศึกษาในปัจจุบัน

ธรรมชาติของการปฏิรูปนั้นต้องใช้เวลาด้วยข้อจำกัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติจำกัดทุกฝ่าย คือ ภาคประชาชน และภาคการเมืองต่างก็เห็นตรงกันว่า ประเทศจะก้าวหน้าได้ต้องเริ่มจากการสร้างคน ซึ่งจะสร้างคนได้ก็ต้องพัฒนาทางการศึกษา

ครูทุกคนนั้นสามารถลดช่องว่างและความเหลื่อมล้ำทางสังคมผ่านการศึกษาได้ โดยฟินแลนด์ไม่มีการคัดแยกเด็กด้วยการวัดผล โดยที่มิถุนายน...ห้ามเด็ดขาด เนื่องจากเด็กควรมีสติและได้รับการได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าๆ กัน เรียกว่า...ปรองดองและเสมอภาคของแท้

สังคมฟินแลนด์ให้เกียรติและให้ความไว้วางใจอาชีพครูมาก จึงไม่มีการประเมินครู ซึ่งทำให้ครูไม่เครียดและไม่ต้องรับแรงกดดันจากภายนอกห้องเรียนด้วย ช่วยให้ทุ่มเทเวลาให้กับการสอนได้อย่างเต็มที่โดยถ้ามีปัญหาครูใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือครู

สร้างคนด้วยการสร้างครู...นี่ก็เป็นอีกปัจจัยที่ทางฟินแลนด์ก็ใช้สร้างคุณภาพการศึกษา

ท่านทูตกีร์สติ กล่าวอีกว่า...ครูฟินแลนด์มีสิทธิเสรีโอเคเดียวหรือร่วมความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ เพราะระบบการศึกษาในฟินแลนด์มองว่า...ครูคือหัวใจของห้องเรียนและเด็กเนื่องจากบุคลากรที่อยู่ใกล้ชิดและรู้ข้อมูลมากที่สุดคือครู โดยจะทราบว่...เด็กแต่ละช่วงวัย แต่ละกลุ่มควรเรียนหรือเสริมทักษะด้านใด และอีกจุดเด่นในระบบการศึกษาฟินแลนด์ คือ จะไม่เน้นความสำคัญที่การสอบวัดผลการศึกษา โดยข้อสอบไม่ใช่เรื่องใหญ่ เพราะครูมีเครื่องมือและวิธีการอื่นๆ ที่จะใช้เพื่อประเมินเด็กได้ ยกตัวอย่าง...การทดลองชิ้นหนึ่งจะไม่ให้เด็กทำคนเดียว แต่ทำงานเป็นทีมในรูปแบบ ทีม ทีชเชอร์ โดยมีครูหลายๆ วิชามาร่วมประเมิน

หน้าที่ครูจึงไม่ใช่แค่สอน แต่จะมีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะของเขาผ่านการทดลองที่สำคัญครูต้องไม่ตั้งคำตอบไว้ในใจ ต้องรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายด้วย เพราะในห้องเรียนคำตอบไม่ได้มีแค่เรื่องถูกหรือผิดเท่านั้น เป็นรูปแบบประชาธิปไตยทางการศึกษาในห้องเรียน ฟินแลนด์ที่ท่านทูตกีร์สติอธิบายไว้ และอีกเรื่องคือ ฟินแลนด์มีระบบส่งต่อข้อมูลนักเรียน ที่มีประสิทธิภาพซึ่งช่วยทำให้ครูมีข้อมูลสำหรับใช้วัดการเรียนการสอนให้กับเด็กๆ ได้อย่างดี รวมถึงรู้ว่า เด็กแต่ละคนมีจุดแข็งจุดอ่อนตรงไหน ซึ่งปัจจัยนี้ช่วยทำให้ครูเข้าใจเด็กมากขึ้น

นี่เป็น...โมเดลการศึกษาแถวหน้าของโลก บรรดานักการศึกษาทั่วโลกต่างก็สนใจ...ในเมืองไทย...ก็น่าจะสนใจโมเดลนี้